

1. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΡΑΜΠ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΕΡΒΟΛΗ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/06/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/06/2026

Σελίδα: 110

Θάνος Μ. Βερέμης

Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Αριστοτέλης - Τραμπ.
Από τη μεσότητα
στην υπερβολή

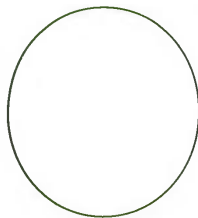
ΣΤΟ ΜΥΛΟ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΑΝΟΗΤΩΝ

1. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΡΑΜΠ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΕΡΒΟΛΗ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/06/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/06/2026

Σελίδα: 111

Αριστοτέλης είναι συντηρητικός διανοητής επειδή διατρανώνει το χαμένο παρελθόν της Πόλης Κράτους και των ρυθμιστικών της πολιτευμάτων ανάμεσα σε ελεύθερους και ισότιμους πολίτες. Για το σύγχρονό του καθεστώς της αυτοκρατορίας δεν έχει τίποτα να πει, μολονότι ο μαθητής του Αλέξανδρος το δημιούργησε

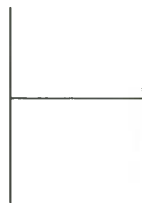
μέσα στη καρδιά της Περσίας.

Σκοπός της ηθικής του δεν ήταν η ευτυχία που επικαλείται την τύχη, αλλά η ευδαιμονία που καλλιεργεί ο άνθρωπος μέσα του επιδιώκοντας την αριστεία. Η αριστεία βάζει σε τάξη τις δυνάμεις (τους δαίμονες) που ενυπάρχουν μέσα μας και αποτελείται από αρετές όπως το θάρρος, η φιλία, η μεγαλοψυχία, η ευγένεια, η δικαιοσύνη και κυρίως η μετριότητα. Η τελευταία διευκολύνει τον άνθρωπο να ανακαλύψει τη μεσότητα στις ηθικές του επιλογές. Στα Ηθικά Νικομάχεια η μεσότητα αποτελεί το ζητούμενο στις ανθρώπινες επιλογές. Η επιλογή ανάμεσα σε ακραία χαρακτηριστικά διευκολύνει την ανάδειξη της μεσότητας. Μεταξύ φόβου που παραλύει και της αυτοπεποίθησης που συσκοτίζει, μεσότητα είναι το θάρρος. Η μεσότητα βρίσκεται ανάμεσα στην υπερβολή και την ανεπάρκεια.

Η επιδίωξη του καλού ενυπάρχει στις επιλογές των αρετών, διαφέρει ωστόσο όταν ο επιλέγων έχει υποστεί στέρση στην υγεία, τον πλούτο, την εκπαίδευση, την τιμή κ.α. Οι πολλοί ταυτίζουν το καλό με την αναπλήρωση της ευχαρίστησης εάν τους έχει λείψει. Όμως η ευχαρίστηση είναι προσωρινή, ενώ η ευδαιμονία έχει διάρκεια και είναι αποτέλεσμα της σύγκλισης πολλών καλών.

τις μέρες μας, ο Αμερικανός Πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, αποτελεί την ακραία αντίθεση προς την διδασκαλία του Σταγειρίτη φιλόσοφου της αρχαιότητας. Τον χαρακτηρίζει η υπερβολή σε όλες σχεδόν τις επιλογές του και οργανώνει την πολιτική του δραστηριότητα με κριτήριο την ανταλλαγή αγαθών και ευκαιριών. Αν ο Αριστοτέλης προσπαθεί να δημιουργήσει τον ενάρετο ευδαίμονα, ο Τραμπ χειραγωγεί τον υλιστή και ατομικιστή άνθρωπο. Θεωρεί ότι τα πάντα συμβαίνουν για πρώτη φορά και έτσι αντί της προνοητικότητας επιλέγει τον αυτοσχεδιασμό.

μεσότητα του Αριστοτέλη λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές του ρητού παν μέτρον άριστον. Ο φιλόσοφος πιστεύει ότι σε πόλη όπου επικρατεί η μεσαία τάξη η δυνατότητα καλής διακυβέρνησης είναι εφικτή. Σε κοινότητες στις οποίες η διαφορά ανάμεσα σε πλούσιους και φτωχούς είναι μεγάλη, υπάρχει ο κίνδυνος να επιβληθεί ολιγαρχικό καθεστώς και πιθανότατα τυραννία.

Η μεσαία τάξη αποτελούσε εμπόδιο ανάμεσα σε ακραία πολιτεύματα. Ο Τραμπ μοιράζεται ίσως ελάχιστες από τις αρετές του Αριστοτέλη, ασφαλώς όχι τη μετριότητα, τη μεγαλοψυχία και την ευγένεια.